

KESKINÄISTEN VAKUUTUSYHTIÖIDEN AURAN JA POHJAN RAHASTO

Maaseudun vakuuttajien tuki kulttuurille

Rahasto perustuu Aura- ja Pohja-yhtiöiden lahjoituksiin 1983 ja Tapiola-yhtiöiden lahjoitukseen 1984. Se tukee keskinäisyyttä ja vastuullisen yritystoiminnan edistämistä, talonpoikaisen kulttuuriperinnön vaalimista ja maaseudun elämänmuodon kehittämistä.

Osuustoiminta nousi 1900-luvun alussa pääomaköyhän maaseudun hallitsevaksi yritysmuodoiksi. Kehitystä hidasti vakuutussäästämisen luoma pääomapako. Henkivakuutusyhtiöt luotottivat teollisuutta ja rakennusalaan, eivätkä niiden kiinnelainojen ehdot sopineet osuuskappoihin ja maatalouteen. Osuuskassat saivat vasta 1926 oikeuden suoraan antolainaukseen.

Osuustoiminnan jakauduttua sekä SOK että KK (OTK) suunnittelivat henkivakuutusyhtiöitä. SOK:n jäsenkaupat perustivat 1920 sairaus-, hautausapu- ja eläkekassan, ja sen pohjalta syntynyt Henkivakuutusosakeyhtiö Pohja sai 9.11.1922 toimiluvan. Se sai paikansa maaseudulla käyttämällä 1920-luvulla vanhoja yhtiöitä korkeampaa perustekorkoa ja 1930-luvulla halvoilla työkyvyttömyys- ja tuberkuuloosiläivakuutuksilla, jotka olivat ammatillisesti itsenäisille tarpeen. Pula-ajan korkojen ja tuottajahintojen romahdus koetteli erityisesti Pohjaa, ja vakuutuslainten korot aiheuttivat ristiriitoja. MTK:n jäsenen omistama Keskinäinen Tapaturma- ja Vahinkovakuutusyhtiö Aura (1917) perustikin henkivakuutusyhtiön, joka sai 17.8.1934 toimiluvan.

Henkivakuutus oli vuosikymmeniä tärkein vakuutusmuoto, sillä vahinkovakuutus ei juuri muodosta pääomaa. Henki-Auran toiminnan alkaessa henkivakuutus siirtyi sosiaaliministeriön vaatimiin maksujen yhteisperusteisiin 1920-luvun epäterveen hintakilpailun poistamiseksi. Määrätty korkotaso ja yhteismaksut jakoivat vakuutusmarkkinat entistäkin enemmän poliittisesti. Pohja oli maalaisliittolainen ja Aura yleisporvarillinen.

Vakuutusyhtiö Pohjan Kansaniemen konttori Helsingissä 1949. Kuva: Otso Pietinen/Museovirasto.

Säästövakuutukset olivat 1938 tärkein säästömuoto, ja sota-aikana luottoja tarvinnut valtio tuki vakuutussäästämistä maksujen verovähennysoikeudella. Sotakorvausajan jälkeen vanhat säästövakuutukset olivat lähes arvottomia.

1950–1960-lukuja hallitsivat indeksiehtoiset henkivakuutukset ja niiden

summaan sidotut tapaturma-, työkyvyttömyys- ja sairaalavakuutukset. Henki-Pohja aloitti 1952 sairaalavakuutuksen. Työkyvyttömyysajan ansiomenetystä korvaavien lisävakuutuksien kehitys yhdistettiin Pohjan konsernihohtajaan Ilmari Saareen.

1960-luvulla työeläkevakuutuksesta tuli suurin vakuutusmuoto. Pohja ja Aura kärsivät elinkeinomurroksesta, jonka myötä syntyi uusia vakuutustarpeita kuten palovakuutuksesta erilliset kotivakuutukset.

Auran pienuus nosti jo öljykriisin aikoihin epäedullisesti toimintakuluja. Lopulta "maaseudun vakuuttajat" yhdistyivät 21.12.1982.

Osuuskunta Sigillum/Pentti Mäkelä

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.